Zprávy zahraniční

ČECHY.

Prováděl to řemeslnicky.

Vídeň, 8. září. — V Praze bylo v poslední době více procesů k vůli padělání šlechtických diplomů a několik osob bylo k vůli tomu odsouzeno. Posledně byl odsouzen v listopadu minulého roku pro tento zločin heraldik Alois Miller z Mildenburka na dva roky do žaláře a nyní opět byl zahájen nový podobný proces. Agent Vašák jest obžalován, že falšoval v 122 případech listiny, městské knihy a šlechtické matriky, aby mohl opatřit dvaceti rodinám šlechtický titul.

Nový americký konsul.

Washington, 8. září. — Americká vláda jmenovala konsulem v Praze Urbaina L. Ledouxe, jenž byl dosud konsulem v Three Rivers, v Kanadě. Dovavádní konsul pražský, Ethelbert Watts, přesazen byl do Petrohradu a povýšen na generalního konsula.

RAKOUSKO-UHERSKO.

Budou míti těžkou práci.

Vídeň, 7. září. — Mračna, jež visela po nějakou dobu nad monarchií, počínají se rozptylovati. Císař ustanovil Kolomana Szella, bývalého předsedu uherského ministerstva, a dra. Weckerle, kteří se těší důvěře všech (?) stran, členy komise, jež má vyříditi a urovnati uherské nesnáze.

V zájmu světového míru.

Vídeň, 7. září. — Kongres mezinárodního parlamentárního spolku přátel míru odbývá zde výroční zasedání. Zajímavo jest, že se to děje právě v době, kdy všecky největší státy evropské zahajují své výroční manevry anebo se k nim připravují. Ku spolku náleží pouze členové zákonodárných sborů, ač jednání může se každý přítel odzbrojovacích snah súčastniti. Na dnešní první schůzi řečnil bývalý ministr financí a kdysi vůdce německé levice v Rakousku, dr. Plener. Jako největší úspěch myšlenky mírové vítal nedávnou návštěvu členů francouzského parlamentu u ligy míru v Londýně, kteráž bude brzo oplacena návštěvou Angličanů ve Francii. Delegát Koerberger vyslovil naději, že se vlády konečně, a to snad dosti brzy dohodnou o vyrovnávání svých sporů arbitrací. Pirquet, který zastupuje Rakousko, navrhl resoluci, jež má vyzvati vlády, které hagskou smlouvu podepsaly, aby v mezinárodních smlouvách zaváděly odstavec k arbitraci zavazující. Gobat ze Švýcarska upozorňoval na jednání americké vlády, která chtěla navrhnouti Anglii prostřednictví v jejím zápase s Boery, ale nechala toho, když Angličané prohlásili, že by to považovali za skutek nepřátelství. Navrhl, aby se pracovalo v mezinárodních smlouvách k tomu, aby nabízené prostřednictví nikdy nemohlo býti za projev nepřátelství považováno. Zasedání potrvá několik dní.

V zájmu míru.

Vídeň, 8. září. — Na konferenci přátel míru bylo dnes velkou většinou usneseno, obrátiti se ještě jednou na cara se žádostí, aby svůj mírový návrh z roku 1898 ještě jednou vládám předložil.

FRANCIE.

Biskup potrestán.

Paříž, 7. září. — Biskup Andrieu v Marseilles potrestán byl vládou zastavením platu, poněvadž vydal ku kněžstvu své diecese oběžník, v němž na vládu ostře útočí, a zároveň proto, že při nedávné návštěvě biskupa z Nancy, jehož plat byl krátce před tím vládou zastaven, uspořádal v kostele k jeho poctě demonstraci.

V sobotu zničena byla ohněm vesnice La Bise, blíže Chambery. Tři ženy byly nebezpečně popáleny.

President Laubet přijal dnes amerického senatora Lodge, který si do Paříže na návštěvu zajel z Londýna, kdež zasedá na komisi pro upravení hranic kanadsko-amerických.

Také manevry.

Paříž, 7. září. — Veliké podzimní manevry započaly dnes ve středních a jihozápadních departmentech, hlavně v okolí Claremontu, Ferrandu, Orange, Montelimaru, Epinalu, Dijonu, Bethelu a j. Účastní se jich čtyři armádní sbory, čili asi 120.000 vojáků. Ačkoli prší, trpí přece vojáci vedrem nesmírně a oznamuje se mnoho případů úžehu. Od jednoho pluku bylo až 65 vojáků dopraveno do nemocnice. Několik případů úžehu skončilo smrtí. Ministr války André přijímal dnes cizí vojenské zástupce, které provází skoro všichni příruči vyslanectev. Spoj. Státy zastoupeny jsou svým přírucím, setníkem T. Bentley Mottem.

NĚMECKO.

Manevry již započaly.

Berlín, 7. září. — Veliké německé výroční manevry již započaly a 80.000 mužů všech zbraní prohání se po polích v plném válečném vypravení za vedra 120 stupňů F. Ambulance a zdravotní mužstvo mají více práce nežli ve válce skutečné, neboť počet úžehem stižených jest ohromný. Postupují zde proti sobě saské armádní sbory proti pruským, které vede císař. Z toho se vyrozumívá již ku předu, že Sasové prohrají. Postup od severu k jihu jest významný zvláště pro Rakousko. Vždycky se manevry konaly na hranici ruské nebo francouzské, ale letos k nim vybráno sousedství českých hranic. Manevry započnou v údolí řeky Saale, ale přešinou se pak na jiná místa. Krajina ta je historicky památná. V roce 1631 svedena zde byla mezi Valštýnem a Švédy bitva u Líčna, v níž veliký vůdce vojsk protestantských, král švédský Gustav Adolf padl. V roce 1757 svedena zde bitva rossbašská, ve které pruský král Bedřich II. porazil Francouze pod maršálkem Soubisem. V roce 1813 bojovala zde na několika místech spojená vojska rakouská, ruská a pruská proti Napoleonovi. Dnes odbyla se první srážka, při níž saské sbory přepadly Prušáky ráno za husté mlhy a zahnaly je nazpátek. Císař táboří s vojskem ve stanu a dnes prý provede nějaký ze svých bravurních kousků vojevůdcovských. Manevrům je přítomen také rakouský následník trůnu, František Ferdinand.

Rozbroj mezi socialisty.

Berlín, 7. září. — Rozbroj mezi socialisty dostoupil takového stupně, že redaktor Vorwaertsu tyto dny odmítl článek vůdce strany Bebela o otázce místopředsednictví ve sněmovně. Tím by se zdálo, že Bebel ztratil ve straně kontrolu. Jak známo, Bebel rozhodně místopředsednictví pro socialistickou stranu odmítá. Strana Bernsteinova, která je pro ně, zdá se, že vítězí na celé čáře. Bebel prohlásil, že se podrobí teprve usnesení sjezdu strany, který se bude konati tyto dny v Drážďanech.

Vzhledem k nynějším manevrům a nastávající reformě armádní mnoho se v Německu mluví a píše o novém ministru války, jímž jest generál von Einem-Rothmaler.Tento jest oblíbencem císařovým a jest nejmladší osobou, jaká kdy tak vysoké hodnosti dosáhla. Jest teprve padesát roků stár. Císař věří pevně v omlazení armády, ačkoli největších vítězství při budování německé říše dobývali právě generálové staří. Zdá se ale, že hlavní příčinou Einemova ustanovení do úřadu jest jeho obratnost' řečnická, neboť jeho prvním a největším úkolem bude prosaditi ve sněmovně předlohu o rozmnožení armády, čemuž budou mnohé strany klásti prudký odpor. Einem získal si největší přízně císařovy tím, že v zastupování ministra Gosslera ve sněmovně ostře proti socialistům vystupoval a osobu císařovu hájil. Německé časopisy očekávají od něho, že armádu úplně zreorganisuje.

Když u Lipska tyto dny při vojenské parádě zástupy lidí tlačily se na místo vojsku ustanovené, vjelo do nich oddělení hulánů, aby je zatlačilo. Nastal veliký zmatek. Císař byl přítomen a hulány ostře pokáral. Lid mu za to provolával slávu.

Všeho moc škodí.

Berlín, 8. září. — Když dnes jela císařovna ulicemi města Magdeburku, kdež byla přítomna otevření jakési nemocnice, byla jí s jistého okna v druhém patře shozena na hlavu ohromná kytice. Tato jí srazila klobouk k zemi a polekala ji tak, že císařovna sklesla se sedadla kočáru. Myslila patrně, že to byla bomba,ale zpozorovavši svůj omyl, usmála se a ukloníc se, za tento "dar" děkovala.

V Halle, v Prusku, zatčeni byli tři muži a dvě ženy pro urážku císaře. Jakým způsobem se jí dopustili, známo není.

Císař účastní se manevrů a strávil včerejší noc pod asbestovým stanem. Ráno vedl oddělení jízdy, sestávající ze šestnácti pluků armády tak zvané červené (pruské) proti "nepříteli", Sasům (armáda modrá.) Jízda hnala se rychle již od svého východiska a zvířila tolik prachu, že ji bylo viděti na velikou vzdálenost'. Sasové byli na útok dobře připraveni a spustili palbu tak ostrou, že by v případu války skutečně byli museli pobíti Prušáky do posledního muže, i s císařem. Poněvadž však se střílelo jen na slepo, císař postřílení svého vojska neuznal a hnal se dále, až nepřátelské řady úplně "rozjezdil". Rozhodčí generalové ovšem prohlásili Sasy za poražené a nařídil jim, aby ustoupili za řeku Saalu.

V Hamburku onemocnělo 200 lidí na trichinosu. Kdyby nebyl dovoz vepřového masa amerického zakázán, svedlo by se to na ně.

Vláda obmezuje pití.

Berlín, 9. září. — Vláda připravila předlohu zákona, který podá v příštím sněmovním zasedání, na obmezení pití. Dle zákona toho mají býti hostinští povinni, vedle piva míti na skladě také nápoje neopojné, jako lemonadu, kávu, mléko a pod. Dále má býti zakázáno čekání, vlastně vymahání dluhů za pití. To je namířeno hlavně proti studentům.

Polský kněz z Ameriky, Gnielinski, zatčený nedávno v Gleiwitzi, ve Slezsku, poněvadž chtěl odtud mnoho polských děvčat dopraviti do Ameriky, byl nyní propuštěn z vazby na záruku. Dle toho se zdá, že úřady věří jeho dobrému úmyslu.

Bebel, ač od stoupenců strany několikráte poražen, neustává ve svém boji proti tomu, aby strana se ve sněmovně ucházela o úřad místopředsedy. Nyní uveřejňuje o tom článek v Neue Zeit, v němž praví: Nikdo ať si nemyslí, že Hohenzollern, zvláště Vilém II., který v ohnivých řečech svoji nenávist proti socialistům na jevo dal, nyní jejich místopředsedu na svém hradě přijme. Ani většina sněmovny nedá si ho vnutiti, dokud strana pokání činiti nebude a ze svých zásad mnoho neslevi. Kdyby na konci zasedání nechtěl místopředseda provolati císaři slávu, bude většinou sněmovní sesazen. A vedle toho, jak by to vypadalo, kdyby byl nucen v maškarním dvorním obleku představiti se císaři! Bebel je jist, že by to uvrhlo celou stranu v posměch.

Už zase vyhrál.

Berlín, 9. září. — Císař dnes znovu vedl manevry, a sice tentokráte na druhé straně, u "modré" armády saské. Vedl dva saské armádní sbory pěší, s nimiž dobyl několika pruských batterií a způsobil "červené" armádě krutou porážku. Červená armáda musila ustoupiti.

SRBSKO.

Hrozí odstoupením s trůnu.

Vídeň, 9. září. — Vypravuje se zde, že srbský král Petr požádal cara, aby změnil své stanovisko k armádě srbské a přijímal opět důstojníky jako dříve. Jak známo, od doby zabití krále Alexandra nesmí žádný srbský důstojník před cara předstoupiti. Nebude-li chtít car povoliti, hrozí král Petr odstoupením.

Z Bělehradu se oznamuje, že rozkol mezi stranami v armádě trvá dále. Přátelé uvězněných důstojníků, kteří byli zatčeni pro spiknutí proti životům vrahů krále Alexandra, vydali provolání, v němž praví, že na svém stanovisku setrvají. V armádě není místa pro obě strany. Buď prý ať odstoupí vrahové anebo se poděkují jejich odpůrci. Všecka námaha králova, aby nějaké dorozumění zjednal, jest marna.

ITALIE.

Papež se dosud nerozhodl.

Řím, 7. září. — Všecky dosavádní pověsti, že bude státním tajemníkem papežovým ten nebo onen kardinál, vyvrací se z Vatikánu úředně a dokládá se, že se papež dosud nerozhodl, koho k řízení církevní politiky povolá. Jen tolik se ví jistě, že to nebude Rampolla.

Italští socialisté chtěli včera slaviti památku filosofa Bovica, ale policie se dověděla, že je to pouhá záminka a že má býti slavnosti využitkováno k demonstraci proti carovi, jehož návštěva do Říma se chystá. Proto byly slavnosti zakázány.

Papež navštíven sestrami.

Řím, 7. září. — Dnes přijely poprvé na návštěvu k papeži jeho tři sestry, které s ním žily v arcibiskupském paláci v Benátkách. Neviděly ho asi šest neděl. Železniční společnost' poskytla jim zvláštní vůz, tak že cestovaly tentokráte jinak nežli jsou zvykly. Papež je přijal okamžitě a shledání bylo velmi dojemné. Sestry chtěly pokleknouti, jak je to zvykem v přítomnosti papežově, ale bratr jim v tom zabránil. Jedna pravila s výrazem jakéhosi zklamání: "Vždyť ty vyhlížíš dobře, bratře, je vidět, že se ti dobře dařilo i bez nás." Papež na to odpověděl: "Ale vzdor tomu já zůstanu vždycky váš Beppo (Pepík, Josef.) Jest pravda, že se mi dobře daří." Rozmluva trvala přes hodinu. Sestry budou nyní ubytovány v klášteře, až bude pro ně připraven byt u mostu San Angelo.

TURECKO.

Turecké řádění.

Londýn, 7. září. — Z Monastiru sděluje dopisovatel několika anglickým časopisům: V okolí Ochridy zahájili Turci válku na vyhubení všeho křesťanského lidu. Ukrutnosti, jaké se páchaly před stoletím za největšího tureckého barbarství, nedají se ani porovnati k tomu, co se páše v okolí Monastiru nyní. Přesvědčil jsem se na mnoha místech, že největší ukrutnosti pášou právě nizamové, vojáci pravidelní, ačkoli turecké úřady svádí všecko na bašibozuky. Osud těch, kteří zůstanou na živu, jest hrozný a mnohým by bylo lépe, kdyby zahynuli. Neodvažují se vyjíti z příbytků a živí se travou a vodou, jako lidé v posledních stupních vyhladovění. Ze všech zpráv jest patrno, že Turci mají také těžké ztráty a velké množství raněných. Dopisovatel uvádí mnoho případů turecké ukrutnosti, mezi jinými tento: V jedné vesnici byl syn křesťanského kněze stažen s kůže za živa a nechán na živu po několik dní k obveselení tureckých vojáků, až konečně jeden z nich se nad ním smiloval a zastřelil jej.

V Bejrutu, kam americká vláda vyslala lodě, jsou také poměry smutné. Píše se o tom: Uplatnost' a zlořády v politické správě jsou neslýchané, ale nelze je potlačiti proto, že se nikdo neodvažuje vésti si stížnost'. Evropané již po delší dobu netěší se tam takové bezpečnosti jako před několika roky. Nedávno byl tam dům italského konsula vypleněn lupiči. Několik lidí bylo pozatýkáno a potrestáno, ale jako to obyčejně v Turecku bývá, byli vesměs nevinní.

Bulharsko vyčkává.

Bulharská vláda rozhodla se vyčkávati, patrně v naději, že velmoci přece budou k zakročení donuceny. Vychází na jevo některé podrobnosti porady, která byla konána mezi členy ministerstva a knížetem Ferdinandem na jeho venkovském sídle. Bylo usneseno, pod žádnou podmínkou do války se nepouštěti. Ministr vojenství hlavně mluvil proti tomu. Poukazoval na to, že předně Bulharsko nemá peněz a výlohy by byly ohromné, a za druhé velmoci by Bulharům nedovolily, aby mohly vítězství využitkovati. Ndsledkem toho Bulharsko válku nikdy neprohlásí ani nezapočne, ale kdyby ji prohlásili Turci, bude pohotově. Nynější vojsko by Turku na několik dní zdrželo a do té doby mohl by se celý národ mobilisovati. Vláda bude hledět válku zadržeti prohlášením stanného práva ve všech pohraničních okresích. Ministerstvo jest přesvědčeno, že velmoci v krátké době něco pro Macedonii učiniti musí.

Bulharské listy přinášejí zprávy o hrozném tureckém řádění. Autonomie vypočítává padesát vypálených vesnic, kdež část obyvatelstva povražděna, část utekla do hor. V okolí Resena spálili Turci všecky mlýny a všecky kostely. U vesnice Vetrska sveden byl tuhý boj, trvající čtyři hodiny, v němž měli Turci veliké ztráty.

Pokládá se to za neodvratné.

Cařihrad, 7. září. — Válka mezi Tureckem a Bulharskem se nyní zde považuje za neodvratnou. Myslí se dokonce, že nepřátelství vypukne před koncem září, až budou posily z Asie soustředěny v Macedonii a v drinopolském vilajetu. Nemyslí se, že bude nějaké formální vypovězení války, vzhledem k vazalskému poměru Bulharska, nýbrž má se za to, že nějaký případ na hranici urychlí nepřátelství.

V Cařihradě bydlící Bulhaři a Macedonci se bojí vraždění. Veliký počet jich byl před několika dny zatčen "k vůli opatrnosti" a dosud nebyli propuštěni. Snad jest strach před vražděním přehnán, ale vzhledem k nynějšímu rozčilení mohamedánů může vésti nějaká nepatrná událost k vraždění.

Hrozné zprávy o řádění tureckého vojska nepřekvapily zdejší evropské kruhy, však mnozí, kteří se dívali dosud na věc optimisticky, sdílí nyní také vládnoucí mínění, že Turecko jest na prahu katastrofy.

Konsularní zpráva ze Soluně praví, že dle authentických informací bylo povstání v monastirském distriktu potlačeno. Při tom pomáhali řadovému vojsku s obyčejnou surovostí bašibozuci. Cílem Turků jest asi vyhlazení nejen tamního bulharského obyvatelstva, ale vůbec všech křesťanů jakékoliv národnosti.

Srědec, 7. září. — Hlavní povstalecký stan obdržel dnes zprávu, že Turci vypálili anebo jinak zničili skoro všechny vesnice v distriktu Kastorii, blíže řecké hranice. Vesnice v onom distriktu byly největší v Macedonii, majíce od 1000 do 3000 obyvatelů každá.

Mezi největšími vypálenými vesnicemi byly Sagoričani, Dumbeni, Kenomladi, Mokrent a Kosinec. Celkem bylo zničeno v oné části Macedonie asi 25 vesnic. K tomu se dodává, že přišlo 300 žen a dětí, jež uprchly ze Zagoričani, k tureckému veliteli onoho distriktu, aby u něho hledaly pomoci a ochrany před bašibozuky. Velitel jim slíbil ochranu, však když uprchlící odešli, pronásledovali je bašibozuci a mnohé z oněch žen a dětí ztýrali a zabili.

Turci soustředili v distriktu Kastorii 18.000 mužů vojska, kteří tam zjevně pálí vesnice.

Situace v Bejrutu.

Washington, D. C., 7. září. — Námořní odbor uveřejnil dnes následující telegram admirala Cottona, týkající se situace v Bejrutu. "Na místokonsula bylo střeleno, ale nebyl zraněn. Turečtí úřadníci oznámili konsulovi, že byli zatčeni čtyři muži, kteří jsou v podezření, že učinili útok na místokonsula. Telegrafoval jsem v pátek odpoledne americkému vyslanci v Cařihradě příjezd americké eskádry. Americký vyslanec nemá, co by sdělil. Poslil jsem postavení amerického zástupce prohlášeným uznáním. Americký konsul a místokonsul mne provázeli při mé návštěvě tureckého guvernera a tureckého jenerála a byli přítomni jich návštěvě na palubě "Brooklynu". Turečtí úředníci chovali se velmi srdečně. Turecký admirál jest zde. Jsou zde následující turecké lodi: Malá dělová lod', obrněný křižák. Vyměněny obvyklé zdvořilosti. Konferoval jsem svobodně s konsulem a budu konferovati v neděli a následující den i s jinými zdejšími americkými občany. Budu žádati úplnou písemnou zprávu o situaci v Bejrutu. Přítomnost americké lodní eskádry budí ve všech cizincích a křesťanech pocit bezpečnosti. — Cotton."

Obsah telegramu byl sdělen presidentovi a státnímu odboru, ale dosud nebyly poslány admirálu Cottonovi instrukce.

Válka přede dveřmi.

Londýn, 8. září. — Koncem září mají se sejíti ve Vídni rakouský císař a ruský car, dva lidé, kteří vedle sultána mají na Balkáně rozhodující slovo. Do té doby prý se naprosto nic nepodnikne, kdyby v Macedonii třeba potoky krve tekly. Poměry však kvapem zrají k rozhodnutí a zdá se, že nebudou ani na úřední schůzku velkomožných pánů čekati. V Macedonii jest každým dnem hůře a činí-li se nyní kde přípravy k válce, je to v Turecku, které si od velmocí tak mnoho poroučeti nedá, jako Bulharsko. Povstalců počítá se v Macedonii na 26.000. Jsou všichni dobře ozbrojeni a v čele stojí jim výteční vůdcové.K penězům pomáhají si většinou vymáháním jich na zámožnějších Turcích. Vůdcové jejich nechtějí na schůzi vídeňskou čekat, v přesvědčení, že výsledek její beztoho žádný nebude. Tak se do téhodne nebo do dvou může očekávati přechod tureckého vojska přes bulharské hranice.

Zpravodaj "Timesů" oznamuje z Monastiru: "V tureckých kruzích převládá náhled, že válka jest jediným možným rozluštěním situace. Sám vrchní velitel v Macedonii, Hilmi paša, prohlásil, že si neví jiné rady. Turecko má neozbrojeny již jen poslední zálohy mužstva a ty dostaly rozkaz, aby byly připraveny. Do měst rozeslány rozkazy, aby připravily peníze a koně a dle možnosti v mobilisaci vojska napomáhaly. Než však k tomu dojde, provádí Turecko s d'ábelskou vytrvalostí svůj úmysl, zmenšiti počet svých nepřátel, pokud možno a vyplenit křesťanské obyvatelstvo. Nejen Bulhary, ale i Srby a Řeky vraždí Turci v celých zástupech a jsou obavy, že ve vzdálenějších západních vilajetech, odkud volání o pomoc ke sluchu Evropy tak snadno nezalétá, vybiti jsou již křesťané do posledního muže.

Podle povstaleckých odhadů má Turecko v Macedonii dnes 175.000 vojáků, 3700 koní a 440 děl.

Jak evropské časopisy, tak i většina velmocí uznává, že se Bulharsko chová zcela správně a nelze mu ničeho vytýkati. Tak píší zejmena anglické listy. Pouze Němcům se jeho jednání nelíbí a štvou proti němu jak Rakušany, tak Rusy. Je možno, že bude na konec Rakousko vespolek s Ruskem donuceno, okupovat Macedonii společně a zjednat tam pořádek. K tomu by potřebovaly svolení ostatních velmocí, jehož by se jim bezpochyby dostalo.

Pouliční boj v Bejrutu.

Cařihrad, 8. září. — Konsulární zpráva z Bejrutu oznamuje, že tam vypukl včera mezi mohamedány a křesťany krutý boj. Původ toho byl, že střelil nějaký mohamedán na křesťana, zaměstnaného v americké kolleji. Boj vypukl právě, když byl vali na křižáku "Brooklynu", kde oplácel návštěvu admirála Cottona. Další podrobnosti nedošly. V zdejších diplomatických kruzích se považuje tato věc za vážnou a panuje obava před opakováním se nepokojů.

Britský konsul v Bejrutu navštívil hned po výtržnosti valiho a pohrozil mu, že požádá admirála Cottona, aby vysadil námořní vojsko, kdyby se měly nepokoje opakovati.

Zdejší úřední kruhy přičítají vytržnosti příjezdu americké eskádry a vyslovuje se mínění, že se snaží bejrutští křesťané docíliti vysazení námořního vojska z amerických lodí.

Washington, D. C., 8. září. — Státní odbor obdržel od vyslance Leishmana v Cařihradě telegram, v němž se praví, že bylo zabito ve včerejším boji v Bejrutu sedm křesťanů a několik jich bylo poraněno. Dva křesťanské domy byly vojskem vypleněny. Americký konsul nyní vyšetřuje stav věcí v Bejrutě. Původ včerejších nepokojů není dobře znám.

Paříž, 8. září. — Úřední zprávy, jež obdržel zahraniční úřad, podávají některé podrobnosti boje v Bejrutu. Zabitých jest pět nebo šest a mnoho osob bylo poraněno. V městě panuje veliké rozčilení. Boj se strhl 6. září v noci a bylo v něm používáno nožů i palné zbraně. Italský konsul zachránil jednoho křesťana, jenž byl bodnut a padl přede dveřmi konsulátu.

Dále se praví v úředních zprávách, že jest Bejrut jedno ze tří míst, jež jsou nyní středisky velikého rozčilení. Smyrna, jež byla dosud velice klidná, stojí na prahu boje. Panuje tam veliké rozčilení. Úřady se ustavičně obávají nepokojů, ale dosud se jim podařilo zabrániti srážce mezi křesťany a mohamedány.

Londýn, 8. září. — Turecké velevyslanectví obdrželo dnes telegram z Cařihradu, v němž se praví: "Někteří pravověrní obyvatelé Bejrutu napadli čtyři mohamedány, kteří se ubírali čtvrtí Mezrea, střelili na ně a nepokoje nastaly. Císařské úřady poslaly hned na jeviště nepokojů vojsko, jež tomu učinilo konec. Jeden voják byl zabit a tři byli poraněni. Z občanů byl jeden zabit a jeden poraněn. Ve všech částech vilajetu jsou udržovány úplně pokoj a pořádek."

Třicet zabitých.

Londýn, 8. září. — Podle nejnovějších zpráv obnáší počet lidí v Bejrutu zabitých třicet.

Německé časopisy se o té věci rozepisuje a spílají Amerikánům. Tak berlínský "Lokal Anzeiger" píše: "Amerikáni už konečně došli svého cíle. Mají své mrtvé a mohou býti spokojeni. Kdyby teď zahájili spravedlivé vyšetřování, poznali by, že oni jsou jedinými pravými vinníky, nikdo jiný. Jejich vyslanec v Cařihradě dopustil se jednání neslýchaného a Sp. Státy poslaly k tureckým břehům lod'stvo jen proto, aby se mohly míchati do evropské politiky."

Jest jisto, že to bude míti vážné následky a nejvíce potěšení mohou z toho míti povstalci v Macedonii. Nepomohla-li jim žádná vláda evropská, tento krok Spoj. Států může pro ně míti veliký význam. Povstání může se totiž z Bejrutu rozšířiti na celý Libanon a přes celou Syrii a kde potom sultán nabere vojska, aby to všecko utišil, nikdo neví.

Situace v Macedonii.

V Macedonii, jak se zdá, daří se tureckému vojsku hůř a hůře, ačkoli je ho tam dle úředních zpráv 300.000 mužů. Turecko aspoň hledí zprávy o tom potlačiti a vyhání zpravodaje odevšud pod předstírkou, že by mohli přijít o život.

Na jihozápad od Monastiru vypravilo se tyto dny veliké oddělení tureckého vojska, prý 3000 mužů s horskými děly, na honbu za povstalci do hor, směrem k jezeru Prespa. Obklopili je úplně, ale proto přece povstalci do posledního muže vyvázli a Turci musili se vrátiti se nepořízenou. Turecká vláda uvědomila Hilmi pašu, že povstalci činí přípravy ku vraždění konsulů v Macedonii a nedostanou-li konsuly, že chtějí vraždit zpravodaje. Zvláště prý mají namířeno na anglické. Místokonsul Velké Britanie McGregor na to sdělil turecké vládě, že by následky jediné vraždy na britickém poddaném, ať se strany vojska nebo povstalců, mělo velmi vážné následky.

Zle v celé Macedonii.

Sofia, 9. září. — Macedonský výbor odhaduje, že 150.000 žen, dětí a starců ukryto jest v horách a v lesích ve středozemí. Turci, aby je odtamtud vypudili a zároveň povstalcům všechen úkryt odňali, vypalují lesy napořád. Tyto dny vypálili veliké hvozdy v okolí Lerenu a Koturu a zabíjeli nešťastníky, kteří z nich utíkali. — Valašská vesnice Gopeš, tři míle od Monastiru, vypálena byla tyto dny vojskem, které několik obyvatelů za živa do ohně naházelo. Bašibozuci zničili vesnici Stoljovo.

Z okolí Monastiru vypravují se věci příšerné. 30.000 až 50.000 lidí bylo povražděno a jediná bulharská vesnice v celé vilajetu nezůstala státi. Uprchlíci v horách a lesích umírají po tisících. V této době není možno počet jejich odhadnouti. Povstalci udávají počet zahynulých níže nežli úřady, které se s nimi rozchází o celou polovinu. Ale na každý pád o 50.000 může se mluviti. Turci patrně chtějí vyhubiti Bulhary ve vilajetu tomto do posledního.

Ve vládních kruzích bulharských vyslovují se vážné obavy před budoucností. Sultán má v Macedonii 300.000 vojáků, a to nemůže míti za účel pouhé potření povstalců, nýbrž zdá se to hé potřen povstalců, nýbrž zdá se to býti přípravou k válce. Turecká vláda vydala rozkaz, kterým oznámila vyslancům, že všichni cizí zpravodajové musí Macedonii bezpodmínečně opustiti, poněvadž prý rozšiřují falešné zprávy.

O Borisu Sarafovovi, vůdci povstalců, oznamuje se, že byl v jedné z posledních bitev střelen do nohy.

Zprávy z Bejrutu.

Kdo má na událostech bejrutských hlavní vinu, o to se vedou spory. Amerikáni tvrdí, že byli k vyslání svého lod'stva oprávněni, Evropané se na ně zlobí a přičítají jim za vinu, že tamnější křesťany podnítili. Z události té jest patrno, že se nenávist' proti křesťanům šíří po celém Turecku měrou velikou. Praví se, že také hrozí povstání ve Smyrně. Jest třeba jen malého podnětu a celá turecká Asie bude na nohou. Jeden vysoký turecký úředník v Bejrutu vyslovil se, že křesťané byli útočníky, ale že by nebylo divu, kdyby něco provedli Mohamedáné, neboť jsou k vůli macedonskému povstání všeobecně rozčileni. K tomu dodal: "Křesťané byli k útoku nemálo podníceni americkým lod'stvem, jehožto objevení Mohamedány urazilo, poněvadž nepřišlo k nám na přátelskou návštěvu, ale vynucovati ústupky." Ví se, že turecká vláda činí na Amerikány veliký nátlak, aby lodě odvolali, pravíc, že přítomnost jejich dodává jen křesťanům odvahy.

Turecká vláda rozeslala k velmocem oběžník, upozorňujíc v něm na nové prý nesprávnosti bulharské vlády, a praví, že v pádu potřeby bude povstalce pronásledovati až za hranice, na bulharskou půdu. Praví se, že Rusko vespolek s Rakouskem navrhly velmocem plán, jímž mělo býti Bulharsko zkroceno a zástupci vlád ze Sofie odvoláni. Zároveň mají plán, jímž chtějí k ústupnosti donutit Turecko a aby mu chuti k povolnosti dodaly, pošle prý Rusko znovu lodě k Cařihradu.

Obava před krveprolitím.

Paříž, 9. září. — Z Kahyry, v Egyptě, došel následující telegram: "Ve příčině situace v Syrii kolují znepokojující pověsti. Beduini, kteří sem přicházejí z Arišské poušti, praví, že jsou Drusové ve zbrani a panuje obava před krveprolitím na Libanoně."

Úřední zprávy z Bejrutu poukazují na rostoucí tam vážnost situace. Včera byl zabit opět jiný křesťan. Turečtí vojáci se spojují s Mohamedány při útocích na křesťany, více domů bylo vypleněno, jeden francouzský obchod byl úplně zničen, a francouzští obyvatelé opustili ze strachu ped loupením svá obydlí a hledali útulku ve francouzské kolleji, kde jest nyní 400 až 500 uprchlíků.

Washington, D. C., 9. září. — Námořní odbor obdržel od admirála Cottona telegram, datovaný, včera v Bejrutu. Praví se v něm, že nebylo v pondělí večer v Bejrutu vážných nepokojů. Situace se tam lepší o veřejné smýšlení se stává klidnější.

Cařihrad, 9. září. — Konsulární zprávy, jež sem došly z Bejrutu, se liší úplně od líčení tamních nepokojů se strany turecké vlády. Bejrutský vali nebyl na palubě "Brooklynu", když se strhl boj, ale byl na venkově. Oproti úřední zprávě praví konsulární telegramy, že mohamedáné první napadli křesťany a vojsko, jež mělo zakročiti se s nimi spojilo. Jeden z vypleněných domů náleží francouzskému občanu. Ač nebylo v Bejrutu od neděle dalších výtržností, panuje přece mezi tamními křesťany postrach. Mnozí z nich opustili Bejrut a utekli na Libanon.

Cizí konsulové v Bejrutu se v pondělí sešli a uzavřeli, že vyzvou místní úřady k zavedení pořádku. Také se rozhodli, že budou telegrafovati vyslancům v Cařihradě, aby byl neschopný bejrutský vali odvolán a aby byly poslány válečné lodi ku ochraně Evropanů.

Porta oznamuje, že byl poslán Nazim paša do Bejrutu s dvěma prapory vojska, aby se tam prozatím ujal správy. Bejrutský vali nebyl zbaven své moci, ale nebude po dobu pobytu Nazima paši v Bejrutě činným při správě.

Dále se oznamuje, že když zuřil v Bejrutě boj, byl žádán admirál Cotton, aby vysadil námořní vojsko, ale týž odpověděl, že se nemůže míchati do sporu mezi osmanskými poddanými. Považuje se za pravděpodobné, že Francie pošle do Bejrutu válečné lodi a jejího příkladu budou asi následovati jiné velmoci.

Někteří zdejší diplomaté obrátili pozornost Porty k bejrutským událostem a žádají, aby byla učiněna opatření, jimiž by bylo zamezeno vypuknutí nových nepokojů, jakož i aby byl bejrutský vali odvolán.

Amerikáni vysadí námořníky.

Londýn, 9. září. Konsulové v Bejrutu konali dnes pozdě večer poradu a dohodli se na společné žádosti k americkému námořnímu veliteli, aby vojsko na pevninu vysadil. Podadmiral Cotton jejich žádosti asi beze všeho vyhoví, neboť svolení k tomu z Washingtonu má. Počká jenom ještě, budou-li jej výtržnosti ve městě k tomu opravňovati. Oznamuje se z dobrého pramene, že velmoci proti přítomnosti amerického lod'stva v tureckých vodách nic nenamítají, až na Německo, které dle svého starého zvyku, jako ochrance Turecka, nadává. Ostatní vlády jsou rády, že to provedla Amerika, země naprosto nestranná, od níž není třeba se obávati, že by území v Turecku hledala.

Turci přejdou hranice.

Vídeň, 9. září. — Zdejší časopisy dovídají se, že z Cařihradu bylo tureckým velitelům nařízeno, aby při pronásledování povstaleckých čet neváhali překročiti třeba bulharské hranice. Jeden velitel dostal rozkaz, přejíti na bulharskou půdu u Drinopole a napadnouti povstalce ze zadu. Takové porušení práva vedlo by jistě ku srážce mezi těmito dvěma zeměmi. Prozatím však to potvrzeno není.

Bulharsko vyjednávalo s jednou rakouskou firmou, aby mu rychle dodala 15,000.000 patron. Ohromný tento počet nelze tak rychle zhotoviti a firma zmíněná, aby jí výdělek neušel, požádala rakouské ministerstvo války, aby jí něco ze svých zásob zapůjčilo. To však žádost odmítlo. Na to se Bulharsko obrátilo do Uher k firmě jiné a tato se svolením své vlády zakázku přijala. Tak prý Maďaři nepřímo Bulhary podporují. Na tom bude asi pravdy ještě méně.

Turecký ministr války postavil se v Cařihradě v čelo nespokojenců s nynějším stavem a nabádá k válce s Bulharskem. To jest dle jeho náhledu jediný možný způsob rozřešení nynějších nesnází.

Třeba by toto všecko byly zprávy jen z novin, jiné neklamné známky svědčí o tom, že se poměry stále zhoršují. Sultán, jak známo, dne 4. září v Cařihradě dostavil se na slavnost' jízdeckého pluku Hamidiehského, čili ottomanského, z kterého národa jeho rod pochází. Jsou to divocí Kurdové z Asie. Nyní vojáky tyto poslal do okresu drinopolského a není pochyby, že tam tito podniknou hrozné vraždění. Opakuje se tu všecko, co se dělo před válkou rusko-tureckou v roce 1877. Tentokráte obstarávali vraždění toto Čerkesové. Turecko má ve vilajetu drinopolském mezi 50.000 a 70.000 vojáky. Blíže Kirk-Klissehu obstoupili Turci v horách 2000 povstalců a každé chvíle možno očekávati zprávy o úplném zničení jejich.

Konsulové v Soluni opětně poslali svým vládám žádosti o válečné lodě, poněvadž se obávají o život. Jejich vlády však neslyší a bezpochyby raději je nechají pobíti nežli by prstem hnuly. Tvrdí se, že francouzský vyslanec v Cařihradě, Constans, chce se vzdáti úřadu, aby tím podal protest proti nečinnosti vlády své i vlád ostatních. Bulharsko prý vydalo rozkaz k mobilisaci všeho svého vojska, a to proto, že se Turci k jeho hranici přiblížili a ohrožují ji. Anglická vláda obnovila svůj protest u bulharské vlády v Sofii proti tomu, že povstalecké čety přecházejí hranice.

VELKÁ BRITANIE.

Pryč s ministrem!

Londýn, 7. září. — Přinesli jsme bližší zprávy o vyšetřování komise, která měla vyzkoumati příčiny nezdarů v boerské válce. Z těch vyšlo na jevo, že ministerstvo války dopustilo se přímo hrozné nedbalosti a neslýchaných nedopatření. Hned na to počaly se ozývati hlasy v novinách, aby ministr Lansdowne, tehdy ředitel odboru války, který nyní spravuje zahraniční záležitosti, z úřadu se poděkoval. Ale pan ministr se jaksi k tomu nemá. Kdyby sněmovna zasedala, není pochyby, že by mu dodala chuti, neboť jednotliví poslanci mají již připravené resoluce k tomu účelu. Ale parlament sejde se teprvé v listopadu a do té doby nechce netrpělivá veřejnost čekati. Proto jedná se nyní o to, aby se sestavila petice ve způsobě protestu ku vládě a sbíraly na ni podpisy v celé zemi. Není pochyby, že by se jich sehnaly milliony. Lansdowne jest blízký příbuzný ministerského předsedy, stejně jako jeho strýce, nedávno zemřelého Salisburyho, který jej k úřadu povýšil a ve všem vyznamenával. Mnohé časopisy přímo jmenují jej lenochem a nedbalcem, který déle v úřadě zůstati nesmí.

Lidé bez nohou.

V učené společnosti londýnské podána byla zpráva o jistém lidském kmeni, žijícím na ostrově Papue u Australie. Divoši tito k vůli bezpečnosti dlouho se zdržovali na stromech, což má pro ně ten následek, že ztratili schopnost' používání nohou. Tyto jsou zakrnělé, chůze po nich obtížná a skoro nemožná. Za to trup těla se velice prodloužil a ruce zdokonalily ku šplhání. Jsou velice podobni opicím.

Kongres unií.

Leicester, 7. září. — Byl zde zahájen kongres unií. Jest přítomno 469 delegátů, kteří zastupují 250 unií a půl druhého millionu členů. Unie ze Spoj. Států jsou zastoupeny Lawlorem Bethelem z Connecticutu a Maxem Hayesem z Clevelandu, O.

Londýn, 7. září. — Američtí členové mezinárodní komise pro byty, H. H. Hanna a Conant, nastoupí 9. září zpáteční cestu do New Yorku.

ČÍNA.

Rusové se nepospěchují.

Peking, 8. září. — Rusko, které po celý rok už slibuje, že počátkem října opustí Mandžurii, podalo nyní nové podmínky, pod jakýmsi to chce udělati, a tak se asi celé stěhování důkladně protáhne, anebo spíše nic z toho nebude. Rusko žádá, aby čínská vláda zaručila: Že nikdy žádné cizí vládě část' svého území nepřepustí. Kdyby povolila nějaké finanční nebo politické výhody Angličanům, že je také Rusové musí dostávati. Že nebude nikdy uvaleno žádné nové clo na zboží vozené do Mandžurie na ruskou dráhu. Že má Rusko právo vydržovati své vlastní vojenské telegrafy. Vedle toho ještě několik podmínek jiných, které mají význam finanční.

KOLUMBIE.

Chtějí více peněz.

Bogota, 9. září. — Předloha, která byla přijata kongresem, splnomocňující presidenta Maroquina, aby s vládou Spoj. Států novou smlouvu ujednal, ustanovuje mezi jiným toto: Vládě Spoj. Států dává se absolutní právo ku pruhu území, jímž průplav veden bude, s tou podmínkou, že za každých sto let zvýší svůj nájemní poplatek Kolumbii o dvacet pět procent nad to, co průměrně platily předešle. Premie má započíti s obnosem $400.000 a nájemné s $400. Spory na tomto území mají býti vyrovnávány soudy smíšenými, složenými stejně z občanů Kolumbie jako z cizinců. Amerika má právo vydržovati svou policii i zdravotní sbory. Za koncessi tuto má vláda Spoj. Států zaplatiti $20,000.000 a vedle toho průplavová společnost francouzská $10,000.000. Nynější železnice panamská přejde v ruce kolumbické vlády za 64 roky, ale americká vláda má právo ji vykoupiti za přiměřenou cenu. Má býti ustanovena lhůta, do kdy jsou povinny Spoj. Státy s prací počíti a ji dokonati. Má býti učiněno opatření na vyrovnávání sporů, které by mohly vzniknouti mezi vládami, dokud nebude průplav ukončen.

Tím jest smlouva, ujednaná mezi Hayem a Herranem, prakticky pochována a bude nyní záležeti na tom, budou-li chtít Spoj. Státy jednati o této smlouvě nové či obrátí-li se přímo k vyjednávání s Nicaraguou. Řeči o revoluci na Panamě během posledních dní utichají.

AUSTRALIE.

Šílenec chtěl k jenerál. guvernérovi.

Melbourne, 7. září. — Jeden konstebl zatkl a odzbrojil ve vládní budově šílence, jenž se chtěl dostati k jenerálnímu guvernérovi lordu Tennysonovi.

Dráha Nickel Plate s jejími východními odbočkami Delaware, Lackawana & Western, West Shore a Boston & Maine jest uznávána těmi, kteří po ní jeli, za výhodnou trať mezi Chicagem, New Yorkem, Bostonem a jinými východními stanicemi a řadí se na první místo mezi první třídy tratě z Chicaga na východ vedoucí. Vysílá tři veskrze první třídy vlaky a to všechny denně, jest opatřena moderním pohodlím všeho druhu pro cestující a dosáhla toho v značné míře, že se zalíbila cestujícím a vzrůstá v oblibě den ode dne. Jednou z její přitažlivostí veskrze oceňovanou cestujícími jsou její jídelní vozy a posluha na nich. Pokrmy předkládány jsou dle amerického klubovního způsobu v ceně od 35 centů do $1.00, jakož i jídla a la carte. Černošští portéři musí pečovati o pohodlí cestujících v spacích vozech a zvláště věnují pozornost dámám cestujícím s dítkami. Všechny osobní vlaky odjíždí a přijíždí na nádraží na La Salle ul. v Chicagu, na jediném nádraží pro osobní vlaky u zvýšené dráhy Loop. Pojedete-li na východ, zkuste dráhu Nickel Plate. Jízdní lístky se prodávají v č. 111 Adams ul. v Chicagu. 24